

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felolvasószerkesztő: Somfai János.

**Előfizetési árak:**

Egész évre — — — 32— K  
Félévre — — — 16— K  
Negyedévre — — — 8— K  
Egy hóra — — — 2-70 K  
Egyes szám ára 10 fillér.

**Hirdetéseket**

a kiadóhivatal vesz fel!  
Azonkívül az összes hirdetés iradók. :: ::  
Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap d. u. 5 órákor

**Előfizetési árak:**  
Nagybecskerek Zápolya-  
u. 1. hová a lap szel-  
lemi részét illető min-  
den közlemény intézendő.

**Kiadóhivatal:**

Pleitz Fer. Pál könyv-  
nyomdája Nagybecske-  
rek, Zápolya-u. 1. hová  
a hirdetések előfizetések  
és a lap szétküldésére  
vonatkozó felszólalások  
intézendők. Telefon 21.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 65. szám.

Kedd, március 20.

## LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

### Ellenforradalom Oroszországban.

**Az oroszországi fölfordulás. — Véres belső harcok dülnek. Forradalom az orosz fronton. — Hogyan mondott le a cár? Sikeres előnyomulásunk az olasz harctéren. — A nyugati nagy harcok.**

#### Az oroszországi fölfordulás. Véres belső harcok dülnek.

Budapest, márc. 20. A Kölnische Zeitungnak jelentik Kopenhágából:

**Oroszország véres ellenforradalom előtt áll.**

**A Kölnische Volkszeitung megerősíti ezt a hírt.**

Budapest, márc. 20. Kopenhágából sürgönyzik:

**A forradalmárok és a cárhoz hű csapatok között folytatódnak a harcok Szentpétervárott, Moszkvában és más városokban, különösen az ország déli részén, mert az éhség ismét általános.**

**Szentpétervárott a munkászavargások klujultak.**

**A birodalom egész déli része kinyilatkozta, hogy hű marad Miklós cárhoz.**

Budapest, márc. 20. Kopenhágából sürgönyzik:

Csütörtökön a szentpétervári munkásság proklamációt bocsátott ki, amelyben ezeket követelik:

1. A cár elmozdítása.
2. Népszavazás, amely dönt, hogy a háború folytassák-e vagy sem.
3. Általános egyenlő választójog, amely a katonáknak is jár.

A proklamációban ezeken kívül még tizenegy szociális követelés van.

Budapest, márc. 20. Londonból sürgönyzik:

Amikor a cár Pakovban aláírta a lemondó manifestumot, innen Dünaburgba utazott, majd Bruszilov tábornok főhadiszállására ment és csak csütörtökön este engedte meg a lemondónyilatkozat közzétételét. Egész nyugati oroszország csatlakozott az új kormányhoz.

Budapest, márc. 20. Stockholm-ból sürgönyzik:

**Helsingforsban múlt pénteken véres katouai lázadások voltak. A város a csapatok hatalmában van. A közuti forgalom megszűnt, a gyárak szünetelnek. Friedrikshavenban a forradalmárok elfogták még Petrov és Deringen tábornokokat. A legtöbb finn kormányzó benyújtotta lemondását. A finn városokban nagy tüntetések vannak.**

#### Forradalom az orosz fronton.

Budapest, márc. 20. Stockholm-ból sürgönyzik:

**A forradalom az orosz fronton is érezteti határait. Nisniewben súlyos összeütközés támadt a csapatok között. A katonák tömegesen dezertálnak.**

#### Hogyan mondott le a cár?

Budapest, március 20. Bernből sürgönyzik:

A Temps szerint Miklós cár lemondása március 16-án éjfélkor történt. A végrehajtó-bizottság egyik tagjának közlése szerint, az új miniszterek egyike Ruszkij tábornokkal, Fredericke báróval és másokkal Pakovba ment. Miután a cárnak ecsetelték az új helyzetet, tanácsolták neki, hogy ne küldjön csapatokat a fővárosba, mert minden katona, aki a fővárosba közeledik, azonnal forradalmárrá válik.

— Mit tegyek tehát? — kérdezte a cár.

— Lemondani — volt a válasz, Némi gondolkodás után a cár azt mondotta, hogy nehezebb esnék elválni fiától, azért maga és fia nevében is fiavére javára fog lemondani.

Ezután a cár aláírta a manifestumot, amelyet kértek tőle.

#### Sikeres előnyomulásunk az olasz harctéren.

Budapest, márc. 20. A cs. és kir. sajtóhadiszállásról jelentik:

Hónapok óta tartó alapos előkészítés után egyik alpesi különítményünk e hó 19-ikén éjfélkor megszállta a magaslatnak a Passo del Ables és a Kristály csucs között levő ormot. Ez a hegyorom az Oertler csoporthoz tartozik és körülbelül háromezerháromszáz méter magas olasz területen van, mintegy öt kilométernyire délre a stülfi hágótól.

A veszedelmes előnyomulás nagy fáradtsággal, jégbevált alagutakon keresztül történt, E domináló hegycsucs elfoglalásához sok helyütt robbantásra volt szükség, ami az elképzelhetetlen akadályok leküzdésével sikerült. A robbantások és rohamozó katonáink gyorsasága teljesen megzavarták a hegyerincen befészelt ellenséges csapatot, amely minden irányban elszaladt.

Vállalkozásunkat annál nagyobbra kell becsülni, mivel az ellenség ezen a helyen tegnap megsemmisített őrhárait újra szervezte s a hegycsucot negyven emberrel megszállta. Ami különítményünknek csupán egy könnyebb sebesültje volt. A magaslat csucsá méltó jutalma nagy fáradsággal véghezvitt vállalkozásunknak.

#### A nyugati nagy harcok.

Budapest, március 20. Berlinből sürgönyzik:

Habozva és óvatosan követik az angolok lovasságukkal és gyöngébb osztagokkal a németeket a kiürített területre. Nagy hevességgel és sokáig löttek olyan helységeket, amelyeket már régen kiürítettünk. Monacourtra a kiürítés után 200 gránátot löttek ki. A német biztosító csapatok igen nagy veszteségeket okoztak az előnyomuló angol járőröknek. Baupaumetól keletre azután parancsuk szerint visszavonultak.

A franciák, akik a foglyok egybehangzó vallomása szerint az Avre és az Oise között sűrűn voltak felállítva, megkísérelték az előnyomulást, német utóvédek azonban őket is féken tartották és nagy véres veszteségeket okoztak nekik. **Néhány századot, amely Beaulleuból tört előre, összelejtünk.** Ugyanez a sors ért egy másik osztagot is, amidőn megkísérelte, hogy Mont St. Piemon ellen előnyomuljon. A franciák több ízben tüzelés alá vették a németektől már kiürített helységeket.

A tervszerűen végbement visszavonulás idején a németek csapatok nem jelentéktelen eredményeket értek el Verdunnél, a malancourti erdőben, a 304-es számú magaslaton és a Mort Hommenál. A malancourti erdőben **három egymás mögött levő állást megrohantunk és megszálltunk.** Itt és a 304-es számú magaslaton elfoglalt állásokat minden ellenséges támadással szemben megtartottuk.

A Mort Homme-nál csapataink parancsukhoz képest a zsákmánnyal és a foglyokkal visszatértek kiinduló árkaikba. A franciák főképpen több ízben megismételt ellentámadásokban szenvedtek súlyos és véres veszteségeket.

Budapest, márc. 20. Rotterdam-ból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti:

A franciaországi fronton a németek visszavonulásáról balgaság volna azt hinni, hogy a németek menekülnek, de bizonyos, hogy a gyorsaság, amelylyel visszamentek, ismeretlen a marne-i csata óta. A németek számos falut felgyújtottak, mindenféle csak romokat, elpusztított hidakat és utkeresztéseket találni.

Budapest, március 20. Berlinből sürgönyzik:

A német csapatok visszavonulását igen kedvezően ítélik meg. A vissza-

**„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.**

## Az arcvonal és hadtáp közt.

— A sajtóhadiszállás engedélyével. —

— márc. 20.

A világháború egyik fogas kérdése az arcvonalbeli csapatok élelmiszerekkel és folszerelési tárgyakkal való ellátása volt. A régi háborúk tapasztalatai édeskeveset segíthettek a kérdés megoldásához. Az állóharc és a háború hosszú tartama miatt új szervezet vált szükségessé, annak az elvnek alapján: a lehető legcsekélyebb eszközökkel a lehető legnagyobb eredményt elérni.

Ma már minden katona tudja, hogy az arcvonal és a hadtáp egyik legfontosabb közlő tagja a felvételező hely, amely a lövészáróknak megadja mindazt, amire szüksége van: az élelmezést és lőszert, a ruházatot és fegyvert, szerszámokat és technikai eszközöket, a patkót és világítórakétát, kőolajat és csomagoló forgácsot. Viszont átveszi tőle mindazt, amit nem használhat és tovább adja a hadtápnak: a használhatatlant és károsat, kiürült zsákokat, a levágot állatok bőrét, az ellenségtől elvett zsákmányt és az elesettek hagyatékát. Felvételező helyeket rögtönöznek és hirtelen megszüntetnek; némelyik egy hétig működik, némelyik hónapok, sőt évek hosszat, hogy aztán adott esetben 24 óra alatt fölszlassák. A felvételező hely életreje az összeköttetések: a hadtáp felé rendszerint a vasut, az arcvonallal az utahálózat. A vasut a hadtáp körzetébe tartozik, az utahálózat rendszerint a harcoló csapatok parancsnokságába. Maga a felvételező hely a hadseregparancsnokság alá tartozik és pedig annak hadtáphivatala, a szállásmesteri osztály alá. A hadművelési parancsnokság azonban, amelynek kötelekében a felvételező hely fekszik, rendelkezhet vele, ha — amint megtörténik — a pillanatnyi helyzet miatt nyomban és helyszínen való elhatározás válik szükségessé.

A felvételező helyre minden nap egész vonatok érkeznek be, teljes rakománnyal. A teherkocsikat azonnal ki-kell üríteni, mert ismét szükség van rájuk és mert az állomást szabadabbá kell tenni további szállítmányok számára. Ezért a felvételező hely raktárait úgy választják vagy rendezik be, hogy a teherkocsik az állomási forgalom akadályozása nélkül mellőlük helyezkedhessenek és a terheket lehetőleg a teherkocsikból egyenest a raktárba tehessék.

A felvételező hely több nagyobb szakaszra tagozódik. Az élelmiszerfelvételező helyen mindenféle élelmicikk van elhelyezve, a lőszert felvételező hely nemcsak a mindennemű tüzérség, a puskák, pisztolyok és revolverek lőszerét szállítja, hanem az új puskákat szuronyokat, késeket, szíjjakat, lőszertáskákat is st.). A ruhafelvételező helyen osztják a fehérneműt, a zubbonyt, nadrágot, köpenyt, sapkát, cipőt, csizmát, valamint a hátizsákot, kenyérszákot, csajkát, tábori kulacsot, sátrat, továbbá évszakok szerint a nyári ruházatot vagy gyapjuholmikát, bundát, felső cipőt, hőköpenyt. Legtöbb valamennyi közt a műszaki felvételező hely: itt adják elsősorban a műszaki háború eszközeit, a robbantószert, kézigránátot, hajítóaknát, világító rőppentyűt, a hozzájuk való eszközöket, mint: aknavetőt, világító pisztolyokat, lángvetőket, aztán minden táviró- és távbeszélő-anyagot, drótot, hevedert, készüléket, gáz-álarcot, szántalpat, közönséges szerszámokat, mint: kalapácsot, harapófógót, bárdot, fejszét, csákányt, lapátot, furót, vésőt, kötelet, láncot, szöveget, csavart, kapesot, speciális szerszámokat: drótollót stb.: fényszórókat, kézilámpákat, kerékpárokat, motorokat, kőolajat, olajat, karbidot stb.; szöges drótot, akadályrudakat, főzőedényeket, üstöket, főzőszekrényeket és mozgókonyhákat, kátránypapírt, fedőpapírt, drótokat és zsinórokat, végül mindenféle faanyagot, rudat, gerendát, pallót, aztán az egyes készülékek és edények tartó-zékait. A vonatanyagok felvételező helye szállítja a fa- és kovácszenet, patkót és patkószegeket, iszákot, lovaglőszerszámot, a lovak és igásállatok egész szerszámát, mindenféle járművet és tartozékait. A benzinfelvételezőnél nemcsak benzint osztanak, hanem kenőolajat, gummiabroncsokat és gépkocsi-póteszközüket is. Az egészségügyi felvételezőnél kaphatók az egészségügyi anyag, kötszer, mű-

szer, orvosság, vegyi szerek, kar- és lábsínek, fertőtlenítőkészülékek, fürdőberendezések stb. Mindezeket a különböző berendezéseket sokszor egy fedél alatt egyesítik, viszont néha mindegyik külön-külön több raktárt igényel, a csapatok számához képest, amelyeket ellátnak. Ugyancsak a katonai helyzet szerint nagyobbítják vagy kisebbítik az egyes felvételező helyeket.

Csaknem mindig, még a legnehezebb viszonyok közt is, sikerült a csapatokat minden cikkel bőségesen ellátni. A sokszorozódó nehézségek, a vasuti közlekedés zavarai, üzembizavarak dacára és a csapat vagy lőszerszállítások érhető előnyben részesülése dacára az ellátási utánpótlás csaknem mindig pontosan megtörtént. Mindenesetre fordultak elő helyzetek, amelyekben a szabályos utánszállítás lehetetlenné vált. Ilyen esetekben keskenyvágnány vasutakat építettek, villamos vonatvasutakat, ezer meg ezer járművet és száz meg száz tehergépkocsit állítottak munkába és a nehézségek rendszerint hamarosan megszűntek.

Természetes, hogy a nehézkes szállítás a hegyi vidékeken, minden lehető alkalmatossággal, nem jár mindig anyagvesztés nélkül: hol egy tengely törik és a szállítmány ott hever az uton, hol egy pár zsák kiszakad, vagy néhány láda széttrörik, aztán az ismételt átrakodás sem megy minden baj nélkül. Az átrakodómunkásoknak, akik rendszerint a környék rekvirált polgári munkásai, nagy a kísértésük, hiszen a hadseregkörletben keveset lehet vásárolni, mert a rendes kereskedelem megszűnt, a meglévő készleteket jórészt a hadsereg céljaira vették igénybe. A fuvarosok is, akikből a háború elején vonatunk kocsisai összeszedődtek, szívesen adogattak a felraktározott eleségből egy kis „nyomatékot” lovaiknak. Ez persze alaposan megváltozott: a kocsik, mint népfelkelők, most már katonák, a kocsikat, lovakat megváltotta a kincstár, közben megtörtént vonatunk nagy átalakulása és a nagy lovakat felváltották az apró galíciai vagy bosnyák lovak. Mindez nagy nyereség volt hadszíntereinknek: Lengyelország és most Románia süppedős útjain ép úgy, mint a Kárpátokban, vagy Szerbia, Montenegró és az Alpok hegyein mindenütt, ahol nemcsak a teherhordó állatok lehet alkalmazni, az alacsony, edzett és szerény lovaska jóval többet ér a kényes lovaknál, amelyek csak nyugateurópai utakra valók. Egyáltalán, hadvezetőségünk jelszava egyre inkább a „takarékoság” lett. Semminek sem szabad elkallódnia. Külön központok vannak romlandó élelmicikkeknél. Vasuti kocsinak hadászati szempontokból hosszabb ideig megterhelve kell maradniok, készleteket kell — elővigyázat okából — olyan helyeken lerakni, ahol nincsenek alkalmas raktárhelyiségek, itt aztán a zab megdohosodik, a sajt elpenészedik. De a kárt nyomban jelentik, amíg nem valami nagy, a romlandó árut odaküldik, ahol van idő ilyen munkára és ott „fölvajítják”. Egészen kezdetleges eszközökkel sokat lehet végezni, a nap és a levegő csodákat művel. Egy példa a sok közül: több vasuti kocsi melassz napokig esőn volt, aztán a napra került, kezdett dohosodni és savanyodni, nem izlett a lovaknak, vagy a kukoricadara átnedvesedett, összeugrott, penészedni kezdett. A melassz és a kukoricadara nagy ponyvákra kitergették a napra, a zsákokat közből a folyóban kimosták, befoltózták, néhány nap múlva a „fölvajított” árut zsákolták és a lovak élvezettel megették.

Takarékoság szempontjából még sokkal fontosabb a szállítás a hadseregtől a mögöttes területre. Az élelmezési szabályzat szerint a levágot marhák bőrét a helyszínen kellett eladni vagy vevő híján eladni. 1914-ben természetesen sem a Kolubarában, sem a megrémült Galiciában nem akadt vevő; mindenki örült, ha megmentette az irháját és elmene-kült a birtokáról. Így aztán a bőroket elásták. Most — és pedig már 1915 eleje óta — a csapatok a marhabőröket átadják a legközelebbi felvételező helyen, amely azokat szakszerűen konzerválja és a börtüjtőhelyre (ilyen minden hadseregben van) szállítja. A gyűjtőhely minőség szerint osztályozza a bőroket és a hadügyminisztérium utasításai szerint elosztja a mögöttes ország börtfeldolgozó iparai közt. A gyűjtőhely minden hibátlanul lehuzott bőrt jutalmaz, a csapatot, — hogy a jutalmat él-

vezhesse — minden bőrt számozott bádogbélyeggel lát el. A gyűjtőhely a jutalmazott bőro számait közli a felvételező helyel, amely kiakasztja a megfelelő lajstromokat és a csapat a rájutó pénzüjalmat az élelmezés javítására számolja el.

De nemcsak a marhák bőrét szállítják el, hanem a marhák csontját, szarvát és inát is. Fontos az is, hogy minden üres zsák, láda, lőszertekesz, hordó visszakerüljön, az üres konzervdobozokat is gyűjtik és az önt leszedik róla. A csapat egyáltalán mindent, amit már nem használhat, a felvételező helyre juttatja, avult ruhákat, fehérneműrongyokat, szíjjakat, csizmát, takarókat, eltörött járműveket, kerékeket, mindenféle készleket, használhatatlan főzőládákat, üstöket, lőszerszámot, az ellenségtől elvett anyagot és az elesettek hagyatékát, mindezt vagonszállítmányokban ismét rendeltetésük helyére juttatják. A javításokat lehetőleg a hadseregkörletben végzik, mint ahogy a tüzérségi javítóhely még nehezebb ágyújavitásokat is csaknem a tüzvonalon végzik munkába. Így kovácsolják, forrasztják, foltózzák, tisztítják, mossák, varrják a holmikát és a mögöttes területre csak azt viszik, ami végkép hasznavehetetlen, hogy a technika nagyobb eszközeivel mégis csak használhatóvá tegyék. A felvételező vezetője reggeltől estig és sokszor estétől reggelig is dolgozik, a felvételező hely az ellenséges repülő és a messzehordó gránátok legkedvesebb találkahelye és neki csak egy törekvése van: a „maga” csapatát bőségesen ellátni mindennel.

A háború tehát ebben a tekintetben is óriási arányú szervezetet teremtett, amelynek fontosságát legjobban minden hadvezetés fölvilágítja meg: csak a jól ellátott és jól felszerelt sereg lehet harcra kész hadsereg.

## HIREK.

— Hivatalos jelentések március hó 19-éről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harceteri eseményekről:

*Höfer jelentései:*

*Keleti harceter:*

Nincs jelenteni való.

*Olasz harceter:*

A tengeremléki arcvonalon serény repülőtevékenység és időközönként élénk ágyútü. Az Etsch-völgyben egy ellenséges léghajó bombákat vetett több helységre. A Stilsfi-hágótól délre egyik alpon különítményünk elfoglaltá a Schneid magaslatokat uraló sziklacsucot.

*Délkeleti harceter:*

Az Ochrida- és a Presba-tó között a franciák ismét hiába támadtak.

*A német nagyfőhadiszállás jelentései:*

*Nyugati harceter:*

Arras és az Aisne között az utóbbi napokban egy földsvot tervszerűen kiürítettünk. A már régen előkészített hadmozdulatokat anélkül hajtottuk végre, hogy az ellenség, amely csak habozva nyomult előre, megzavarta volna azokat. Biztosító csapataink körültekintő és letterős magatartásukkal elplezték az állások kiürítését és a csapatok elvonulását. A feladott területen szétromboltuk az ellenségnek hasznára váltható közlekedési műveket. A lakosság egy részét öt napi élelemmel ellátva hátra hagytuk. Tegnap a tengerpart közelében az Artois arcvonalon és a Maas két partján élénk volt a harci tevékenység. Délután gyakran bevált ezredék egyes századai a malancourt-erdő délkeleti részében és a 304-es magaslat keleti lejtőjén 500 és 800 méter szélességben rohammal elfoglaltak több francia arcvonalat és 8 tisztet, 485 főnyi legénységet, valamint több gépfegyvert és aknavetőt szállítottak be. A franciák éjjeli támadásait visszavertük. Rohamosportjaink előretörése a Mort Homme déli lejtőjén is több fogoly beszállításával végződött. Korra reggel a Maas keleti partján a Chambrette-majortól északra, úgy mint az előző nap, meghiusult több francia század támadása.

Telefon 330.

Szerdán, 1917. évi március hó 21-én két előadásban d. u. fél 6 és este 8 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekisérettel

Telefon 330.

# A DOKTOR UR.

Molnár Ferenc világhírű vigjátéka 4 felvonásban.

Szereplők: Fényes Annuska, Vándory, Latabár, Lábas Juci, Rátkai, Gyárfás Ödön.

## MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szerdán és csütörtökön, március hó 21-én és 22-én két-két előadás: d. u. fél 6 órakerésékel, este 8 órakeres helyárrakkal:

### A MÉLTÓSÁGOS RABASSZONY

Regényes történet 4 felvonásban. Irta: Sas Ede. A darab főszereplői: BERKY LILI és ODRY ÁRPÁD.

BRIENZ. Tájékp.

### Az arany szárnyu pillangó.

Vigjáték 2 felvonásban.

#### Helyárrak:

Mérésékelt: páholyülés 80 f, I. hely 70 f, II. hely 60 f, III. hely 40 f. — —

Rendes: páholyülés 120 K, I. hely 1— K, II. hely 80 f, III. hely 50 f. — —

#### Keleti harctér:

Nincs lényeges esemény.

#### Macedon arcvonal:

Az Ochrida- és a Presba-tó között és a monastiri medencében tovább folytak a harcok. A tavak közti szorosban és Monastirtól északnyugatra visszavertük a franciákat. A várostól északra csapataink kiméletlen harcbevételével esékely tényereséget értek el. A Doiran-tól keletre poroi pályaúdvart az angolok elűzése után újra megszálltuk. — Ludendorff.

— **Tóth István kitüntetése.** Mint fővárosi levelezőnk jelenti, a király Tóth István nagybecskereki pénzügyigazgatónak nyugugalomba vonulása alkalmával sok évi és buzgó szolgálatai elismerésül a *Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.* Tóth Istvánnak a közszolgálatban kifejtett érdeműs működését a nagybecskereki pénzügyigazgatóság éléről való távozására alkalmas alkalmából a királyi kegy díszíti föl a magas kitüntetéssel Tóth Istvánt kiváló érdemeiért.

— **Március 15-ike a fronton.** A mai postával kaptuk az alábbi lelkes hazafias tábori levelezőlapot.

1917. márc. 15. Isonzó.

A magyar nemzet nagy ünnepén szeretettel gondolnak otthonukra március idusát az Isonzón ágyudörgést közt ünneplő torontáli tüzerek. — Bátti, Hoffmann, Klingler, Nagy, Wolf, Lieber, Maier, Barácius, Lazarov.

— **Köszönet.** A Torontáli Takarékek és Hitelbank a nagybecskereki mentőknek 50 koronát adományozott, amiért halás köszönetet mond Kollarich Gábor mentőtiszt.

— **A hivatalos tavasz.** Holnap reggeli öt óra 37 perckor, ahogy a csillagászok számítják, beköszönt a hivatalos tavasz. Boldog időkben máskor az idő régen megelőzi a naptárt és sokszor február végén sütkérezünk már a tavaszi napsugárban, de az idén még március közepe felé is a tél vicsgorgotta ránk a fogaikat. Most valahogy megegyezett az idő a naptárral s a hivatalos tavasszal együtt köszöntött ránk a tavaszi verőfény is, amit soha olyan epedve nem vártak az emberek, mint most. A természet tavaszi ébredését képzelhető örömmel köszönti tehát mindenki, de az öröm csak akkor lenne teljes, ha az agyvelőkbe és a lelkekbe is besurranna az ébredés meleg fénye s a béke gyönyörű virága fakadna a tavaszi rügyekből.

— **Nagykikinda a sajtószállásra.** Nagykikinda város képviselőtestülete mult héten tartott közgyűlésen a vidéki hírlapírók sajtószállására 100 koronát szavazott meg.

— **A Dunagőzhajós Társaság köréből.** A Dunagőzhajós Társaság igazgatósága Geidl Nándort, a nagybecskereki ügynökség vezetőjét Orsovára áthelyezte s az itteni ügynökség vezetésével ideiglenesen Ribáry Károlyt bízta meg.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

— **Molnár Ferenc vigjátéka a Városi Mozi-ban.** Holnap és holnapután rendkívüli érdekesség szerepel a Városi Mozi gazdag műsorán. A Városi Mozi ugyanis megszerezte Molnár Ferenc nagyszerű híres vigjátékát „A doktor ur”-at, amelyet legutóbb dolgoztak föl filmre. A Molnár filmben a legjava magyar művészek szerepelnek s a film tökéletesen kitölti mindazokat a hézagokat, amelyek a színpadról hiányoznak, úgy hogy a vigjáték hatása a filmen még fokozottabb.

— **Fémbeaváltó Nagybecskereken.** A fémbeaváltás még hátralevő rövid határidejére való tekintettel a Fémközpont most hivatalosan közli velünk, hogy Nagybecskereken a következő fémbeaváltóhely működik: Berényi Bódog.

## Irodalom.

— **Hogyan kell az adóvallomásokot kitölteni?** Erre a mindenkit közelről érdeklő különösen a kereskedő és iparos ember szempontjából fontos kérdésre nyújt kimerítő felvilágosítást dr. Szende Pál: „Hogyan kell az adóvallomásokot kitölteni?” című most megjelent könyve, mely az adózással összefüggő legfontosabb tudnivalókat, könnyen áttekinthető, tartalmas formában foglalja össze s minden tekintetben alaposan ismerteti a legújabb adótörvények gyakorlati alkalmazását és az adózó felek jogait és kötelezettségeit. Csak igen kevesen vannak, kik az adóvallomásoknál szükséges eljárásokat ismerik, holott a kereskedő és iparos világ igen nagy érdeke, ha ezen tudnivalóknak birtokában van. Ez okból hiányt pótló dr. Szende Pálnak most megjelent kitűnő munkája, mely az O. M. K. E. nagybecskereki kerületi fiókpénztársánál Holtaender Ede urnál, a Torontálmezei Takarékek és Hitelbank pénztáránál 2 koronáért kapható.

— **Szines ellenségeinket** mutatja be szóval és írásban, Schöpplin Aladár érdekes cikkével a Jó Pajtás legújabb március 18-iki száma. Benedek Elek kedves gyermeklapjába ezenkívül még verset írt Benedek Elek, elbeszélést P. Ábrahám Ernő, regényt Szemere György, apró meséket Avar Gyula, szép képeket rajzolt Haranghy Jenő, Rókané komamasszony mulatósgós kalandjait folytatja Benedek Elek. Sok szép kép, Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

## Tenger-

sok utáztatot ajánlanak mostanában Diana-sósorszesz helyett egyes üzletekben a vásárló közönségnek, melyek hangzatos elnevezések

### alatt

és sokszor a megtévesztésig hasonló külső csomagolásban kerülnek forgalomba. A gyalog-

### járók,

ha elmennek egy-egy kirakat előtt, mégis minden jobb üzletben ott láthatják a valódi Diana-sósorszeszt, melyről mindenki

### előre

tudja, hogy belső tartalmánál fogva a legmegbízhatóbb és leghatásosabb háziszor, fájdalomcsillapító, hűsítő, enyhítő és egészségpótló. Egy háztartásból sem szabad tehát hiányoznia.

kis üveg Diana-sósorszesz ára . K 1-30  
nagy „ „ „ „ „ 3-50  
legnagyobb „ „ „ „ „ 7-—

DIANA kereskedelmi r. t.  
Budapest, V., Nádor-utca 6.

## VISZKETECSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a  
**Barna zsir** Kis tégely K 1-60,  
nagy tégely K 3-—,  
családi adag K 9-—, utasítással rendelhető:  
Dr. Fleisch E. „Korona” gyógytárából, Győr.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.  
5348—1917. kig. szám. 222—1

## Versenyárgyalási hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa 2400 mm. pírshón beszerzése céljából 1917. évi április hó 12-én délelőtt 10 órakeres zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy ezen szállításra vonatkozó s az ajánlati összeg után számítandó 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat a kitűzött határidőig Halmos József városi tanácsnok irodájában (városház, I. em.) annyival inkább beadják, mert később érkező ajánlat nem lesz figyelembe véve.

Ugyanazon irodában betekinthezők a hivatalos órák alatt a szállítási feltételek és a szerződési tervezet, az ajánlati minta pedig ugyanott megkapható.

Nagybecskerek, 1917. évi március 18-án.

Dr. Perisics Zoltán  
polgármester.

34073—917. sz.

1538

## A magyar királyi államvasutak kegydíjasainak segélyezése.

Az országos hadsegélyző-bizottság a magyar királyi államvasutak kegydíjasait éppen úgy, mint a szoros értelemben vett állami kegydíjasokat, a háboru okozta rendkívüli drágaságra való tekintettel, egyszersmindkorra szóló segélyben részesíti.

A kegydíjasok az általuk a magy. kir. államvasutak különsegély-alapjából vagy üzleti számlája terhére kapott havi segély mérvére való tekintet nélkül fejenként 40 korona segélyt kapnak. Csupán az a kegydíjas nem kapja meg a segélyt, aki havi segélyen kívül nyugdíjban vagy nyugbérben is részesül.

Az igényjogosultság 1917. évi február hó 1. állapot szerint bírálattal el, a segélyt tehát csak azok kapják, akiknek arra ezen napon igényük volt.

A segély folyósítását nem kell külön kérni, hanem az az arra igényjogosultnak a nyugtábellyeg levonásával m. kir. postakarékpénztár utján mielőbb még március havában hivatalból fog megküldetni.

## Bérbe vennék

egy 2—3 szobából álló

## lakóházat

kerttel.

Cím a kiadóhivatalban.

## Eladó

### motortricikli

Nyolc lóerős, oldalkosárral felszerelt Puch-rendszerű teljesen üzempékes motor olcsón eladó. Megtekinthető és esetleg átvehető:

## HERMANN-Testvérek

nagybecskereki motorjavító műhelyében.

## Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket  
Gőzcséplő garnitúrákat  
Magánjáró lokomobilokat  
Cséplőszerkezeteket  
Esztergapadokat  
Herefejtőket  
Elevátorokat  
Motorokat

Gőzekéket és  
Gőzkazánokat

javítottan állapotban vásárolnak  
= készpénzfizetés ellenében =

FRIEDRICH TESTVÉREK  
GÉPGYÁRA TEMESVÁR.

## Legujabb.

vonulással megrövidítették a frontot, amiáltal több hadosztály fölszabadult, amelyek más fronton használhatók föl. A visszavonulással csuffá tették a németek a franciák tavaszi offenzívájának ter-  
vét s most hallatlanul megerősített állásokat foglalnak el. Hat-nyolc méteres betonfedezékek vannak a legmodernebbül megépítve és felszerelve. Viszont az angoloknak és franciáknak hónapokra lesz szüksége, amíg a németek által elhagyott állásokat fölhasználhatják és lábukat megvetethetik.

A környék, ahol a visszavonulás történt, irtózatot mutat, sehol egy falu, egy tanya, egy országút, vagy más járható hely. Sehol hidnak, erdőnek semmi nyoma. A visszavonuló németek mindent elpusztítottak, még a kutakat is szétronbantották. Sehol nincs fa, ami fedezéképítésre okvetlen szükséges. Ha ágyut szállítanak, okvetlenül be fog süppedni a földbe.

Az új német pozíciók közvetlenül Peronne, Baupaume és több más jelentékeny város mellett húzódnak el, amelyek belesnek a német ágyuk tűzkörletébe.

### Svájc védekezése.

Budapest, márc. 20. Bernből sürgönyzik:

A svájci szövetségtanács határozata értelmében tegnapra zászló alá hívták a harmadik és hatodik hadosztályok tüzérségi és géppuskás zászlóaljait, április

11-ikére pedig behívták a karabiniereket és a vartüzéreket. Ezek az óvintézkedések mind a tavaszi nagy offenzívának szólnak.

### Lloyde George és Briand az orosz forradalomról.

Budapest, márc. 20. Rotterdamból sürgönyzik:

Az angol alsóház tegnapi ülésén Lloyd George az oroszországi eseményekről ezeket mondotta:

— A kormány értesülései szerint a forradalom Oroszországban kevés vérontással járt. Az új kormány támogatást kapott a hadseregtől és a flottától. Okunk van a meglegedettségre, mert az új kormány azzal a céllal alakult, hogy a háborút erőteljesen folytassa. Az angol kormány reméli, hogy az orosz nép megfogja érteni, hogy a szabadság együtt járhat a renddel még a forradalom alatt is és hogy a szabad népek a legjobb védelmezői a hecsületüknek.

Budapest, március 20. Párisból sürgönyzik: A Havas ügynökség jelenti:

Briand miniszterelnök Miljukov körtáviratára választ küldött, amelyben elismeri Miljukov közlésének vételét és a legjobb kívánságait fejezi ki Oroszország boldogsága és nagysága iránt. Meggyőződése szerint a kötelékek Oroszország iránt naponta bensőbbé és szorosabbá válnak.

### Az amerikai helyzet.

Budapest, márc. 20. Rotterdamból sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint, Wilson össze akarja hívni a kongresszust, hogy fölhatalmazást kérjen a német buvárhajók elleni agresszív intézkedések elrendelésére. Azt hiszik, ha német buvárhajót elsüllyeszt egy amerikai hajó, akkor Németország megüzeni a háborút.

### Tisza miniszterelnök beteg.

Budapest, márc. 20. Tisza István gróf miniszterelnök influenzában megbetegedett. Tegnap nagytoku láza volt, ágyban maradt.

## Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.



Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közelebbit a kiadóhivatalban.

## Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

# HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

### Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.  
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.  
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.  
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.  
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

### Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.  
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

### Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

### Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

### Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.  
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

### Divatáruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.  
Bukovác István, Hunyadi-utca.  
Mezsnik Imre, Pénzügyi palota.

### Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

### Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

### Ékszerészek:

Mezsnik R. özvegye, Hunyadi-utca.  
Schwab Albert Hunyadi-utca.

### Fényképés:

Kremsér István, Gizella-part.

### Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.  
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

### Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

### Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

### Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.  
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

### Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.  
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

### Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

### Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.  
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.  
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.  
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

### Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.  
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

### Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

### Kőművesek:

Hoff N. és társa.

### Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

### Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

### Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

### Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

### Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

### Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

### Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

### Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

### Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.  
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.  
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

### Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.  
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

### Téglagyár:

Klein Bernát.

### Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

### Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.  
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.  
Kurländer Imre, Korona-utca.

### Uridivatáruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

### Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.  
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.  
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

### Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.  
Magyar Király sörcsarnok.  
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.  
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.  
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

### Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.